

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนา
สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
Model of academic administration of
educational model developed for ASEAN community
by basic education institutions

นายไกรพันธ์ พูลพันธุ์ชู,
ผศ.ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง, รศ.ดร.นันทิยา น้อยจันทร์
Mr.Kraipan Pulpanchoo,
Asst.Prof.Dr.Sathon Subroungthong, Assoc.Prof.Dr.Nunthiya Noichan
นักศึกษาปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาองค์ประกอบรูปแบบ ๒) เพื่อสร้างรูปแบบ และ ๓) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขั้นตอนการวิจัย ๓ ขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน ๑๘๙ โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือครูวิชาการ และครูผู้สอน รวมจำนวนทั้งสิ้น ๗๕๖ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบ นำเสนอรูปแบบโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัย พบว่า ๑) องค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ๗ องค์ประกอบ คือ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การวางแผนการจัดการศึกษา การบริหารจัดการศึกษา การสร้างงานวิจัย การแนะแนวการศึกษา การนิเทศการศึกษา และการวัดผลและประเมินผล ๒) การนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ทั้ง ๗ องค์ประกอบ ๖๓ ตัวแปร นั้น มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องครอบคลุม สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีและกรอบแนวคิดการวิจัย ๓) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ๗ องค์ประกอบ นั้น

มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องครอบคลุม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหารงานวิชาการ, ต้นแบบพัฒนา, ประชาคมอาเซียน

Abstract

The research aimed 1) at studying the components 2) to create, and 3) to evaluate the academic management model of the formal education institution developed into the ASEAN community of basic education institutions. There were 3 steps in the research process. The sample consisted of 189 schools under the jurisdiction of the Office of the Basic Education Commission, which were developed into prototype schools in ASEAN. Director of the school deputy director for academic affairs or academic teachers and teachers, totaling 756 people were key informants. The instrument used in the research was Semi-structured interviews and questionnaires were used to analyze the data, including frequency, content analysis, percentage, mean, standard deviation. Component analysis Presented by expert seminars. The results of the research were as follows: 1) The components of the academic administration model of basic education institutions according to the prototype schools for the ASEAN community consist of 7 components: (1) participation in educational management; (2) educational management planning; (3) educational management; (4) research (5) educational guidance (6) educational supervision and (7) measurement and evaluation. 2) The presentation of the model of academic management of the formal education institution to the ASEAN community of basic education found that all seven elements of 63 variables were appropriate. Possibility Usefulness Comprehensive and accurate Consistent with the concept Theory and Research Framework. 3) The results of the evaluation of the academic management model of the prototype developed into the ASEAN community of basic education institutions consisted of 7 components that were appropriate. Possibility Usefulness Comprehensive and accurate the overall level is very high.

Keywords: Model, Academic Administration, Prototype developed, ASEAN Community.

บทนำ

จากการเปลี่ยนแปลงไปหลายด้านอย่างรวดเร็วในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ส่งผลให้หลายประเทศทั่วโลกต้องเผชิญกับปัญหาหลายด้านทั้งในด้านสังคม การเมือง และระบบเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก ทำให้หลายประเทศต้องเร่งเตรียมความพร้อมโดยสร้างกลไกและพัฒนาคนให้มีศักยภาพสูงขึ้น เพื่อให้สามารถปรับตัวและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและให้ประเทศชาติก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคงและเท่าเทียมกับนานาประเทศ ประเทศสมาชิกอาเซียนหรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างสภาพชีวิตที่ดี ส่งเสริมและรักษาเอกลักษณ์ ประเพณีและวัฒนธรรม ตลอดจนส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนในภูมิภาค รวมทั้งยกระดับรายได้ความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อวางรากฐานความรุ่งเรืองให้กับอาเซียนภายใต้คำขวัญ “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ หนึ่งประชาคม” (One Vision, One Identity, One Community) ประชาคมอาเซียนประกอบด้วยความร่วมมือ ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ๒) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ ๓) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน มีเป้าหมายให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางของสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมี การพัฒนาในทุกด้าน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนรวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน^๑ มีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อกัน ยอมรับซึ่งกันและกันมีความสนิสนิยมคุ้นเคยรักใคร่ มีความนับถือกันและความเต็มใจที่ให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันเพื่อนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและสามารถร่วมมือกันดำเนินงานของส่วนรวมให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี^๒

สำหรับประเทศไทย จำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนตัวเองเพื่อรับมือกับการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการมีความคิดเห็นว่าการศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมให้ประชาคมอาเซียนมีความเข้มแข็ง เนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาในทุกๆ ด้าน

อย่างไรก็ตาม การเตรียมความพร้อมของการศึกษาไทยจึงมีจุดมุ่งหมาย คือ การสร้างประชาคมอาเซียนด้วยการศึกษา โดยให้มีการร่วมมือกันใน ๓ ด้าน คือ พัฒนาคุณภาพการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริการและจัดการศึกษา การขับเคลื่อนประชาคม

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, แผนยุทธศาสตร์อาเซียนด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ “เสริมสร้างความเข้าใจ ใฝ่รู้ภาษา มุ่งพัฒนาสัมพันธ์ รู้เท่าทันเทคโนโลยี สานสามัคคีอาเซียน” (พ.ศ. ๒๕๕๘ – พ.ศ. ๒๕๖๒), สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ, สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทอัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). ๒๕๕๘), หน้า ๙-๑๒.

^๒ รศ.ดร.อานวย เดชชัยศรี และ รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย, ทักษะการบริหารมนุษยสัมพันธ์ตามแนวพุทธ. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธ ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๐) : ๕๔.

อาเซียนด้วยการศึกษาจึงจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มประชาคมอาเซียน ความแตกต่างทางด้านชาติพันธุ์ หลักสิทธิมนุษยชน การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อพัฒนาการติดต่อสื่อสารระหว่างกันในประเทศอาเซียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ตลอดเวลา มีการพัฒนาผู้เรียนสู่การเป็นพลเมืองอาเซียนและมีการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

นอกจากนี้ ความร่วมมืออาเซียนด้านการศึกษาก็นับเป็นส่วนหนึ่งของการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและการพัฒนาภูมิภาคอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของกระทรวงศึกษาธิการ ด้วยการสร้างและพัฒนา “ทุนมนุษย์” ให้เข้มแข็งมีพลังพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมสู่ความมั่นคงของประเทศในอนาคต และรู้จักศักยภาพของตนเองและผู้อื่น มีสมรรถนะในการดำเนินชีวิตในประชาคมอาเซียน รู้เท่าทันและสามารถแข่งขันได้ในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก^๓ ซึ่งการบริหารจัดการทุนมนุษย์ (Human Capital) ทุนสังคม (Social Capital) จะเป็นพื้นฐานที่สำคัญและเป็นความได้เปรียบในการแข่งขันในยุคปัจจุบัน^๔

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามสถานศึกษาดั้งเดิมพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน เป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเตรียมเด็กและเยาวชนไทย ให้เป็นพลเมืองอาเซียนและพลเมืองโลกยุคใหม่ พร้อมรับกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคมโลก เป็นผู้ที่มีความรู้ ความดี และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและเพื่อเป็นการผลักดันสถานศึกษาให้เกิดศักยภาพในการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะในการดำเนินชีวิตในประชาคมอาเซียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ๓) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

^๓ กระทรวงศึกษาธิการ, การขับเคลื่อนการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๕), หน้า ๒๒-๒๖.

^๔ ธเนศ เศษเสน, ทุนมนุษย์ในทางเศรษฐศาสตร์เชิงพุทธ. วารสารมหาจุฬาราชวิทยาลัย ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒. (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๕) : ๑๒๑.

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน ดังนี้ ๑) ศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๙ คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง นำข้อมูลมาสังเคราะห์เนื้อหาเพื่อสร้างเครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม นำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ๑๘๙ โรงเรียน จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น ๗๕๖ คน รวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) เพื่อให้ได้องค์ประกอบตามปัจจัยที่สัมพันธ์กัน พร้อมทั้งตั้งชื่อองค์ประกอบใหม่ ๒) การสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบในขั้นตอนที่ ๑ มาดำเนินการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑๑ คน เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษา ด้านการวิจัยหรือนักวิชาการ ด้านการบริหารการศึกษา และด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อตรวจสอบรูปแบบ ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องครอบคลุม ๓) การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสร้างเครื่องมือการประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งให้ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน ๙ คน เพื่อประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสรุปผล

ผลการศึกษา

๑. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.๑ ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๒๒$, S.D. = .๗๐)

๑.๒ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาดั้งเดิมพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ๗ องค์ประกอบ ดังนี้

๑.๒.๑ องค์ประกอบที่ ๑ “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ ๑๕ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .๗๙๖ - .๕๖๘ มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร เท่ากับ ๑๑.๕๒๘ และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ ๑๔.๕๙๓

๑.๒.๒ องค์ประกอบที่ ๒ “การวางแผนการจัดการศึกษา” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ ๑๑ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .๖๙๖ - .๕๐๒ มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร เท่ากับ ๗.๓๖๗ และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ ๙.๓๒๕

๑.๒.๓ องค์ประกอบที่ ๓ “การบริหารจัดการศึกษา” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ ๑๐ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .๗๔๒ - .๕๑๒ มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร เท่ากับ ๖.๗๖๒ และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ ๘.๕๕๙

๑.๒.๔ องค์ประกอบที่ ๔ “การสร้างงานวิจัย” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ ๗ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .๗๐๓ - .๕๐๓ มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร เท่ากับ ๕.๔๕๖ และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ ๖.๙๐๖

๑.๒.๕ องค์ประกอบที่ ๕ “การแนะแนวการศึกษา” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ ๘ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .๖๙๘ - .๕๒๘ มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร เท่ากับ ๕.๑๙๐ และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ ๖.๕๗๐

๑.๒.๖ องค์ประกอบที่ ๖ “การนิเทศการศึกษา” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ ๖ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .๗๐๗ - .๕๘๐ มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร เท่ากับ ๕.๑๗๕ และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ ๖.๕๕๑

๑.๒.๗ องค์ประกอบที่ ๗ “การวัดผลและประเมินผล” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ ๖ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .๗๓๐ - .๖๐๐ มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร เท่ากับ ๕.๐๔๕ และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ ๖.๓๘๖

๒. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาดั้งเดิมพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ๒ ส่วน ได้แก่

๒.๑ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ (Factor Analysis) พบว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาดั้งเดิมพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ๗ องค์ประกอบ ๖๓ ตัวแปร ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (Participation) การวางแผนการจัดการศึกษา (Plan) การบริหารจัดการศึกษา (Management) การสร้างงานวิจัย

(Research) การแนะแนวการศึกษา (Guidance) การนิเทศการศึกษา (Supervision) และ การวัดผลและประเมินผล (Measurement)

๒.๒ ผลการยืนยันรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการนำองค์ประกอบและรูปแบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่ได้มาตรวจสอบยืนยันโดยการจัดประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑๑ คน เพื่อตรวจสอบยืนยันในด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) ความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) ความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) และความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards) และข้อคิดเห็นอื่นๆ ผลการตรวจสอบยืนยัน สรุปได้ดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติ ผู้เชี่ยวชาญทุกคนมีความเห็นว่าองค์ประกอบจากผลการวิจัยที่ค้นพบ ๗ องค์ประกอบ เป็นพหุองค์ประกอบที่เหมาะสมกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่มีบางองค์ประกอบที่ขาดหายไป ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาตัวแปรรายองค์ประกอบ พบว่า แฝงอยู่ในพหุองค์ประกอบแล้ว สรุปได้ว่า ๑) ด้านความเหมาะสม โดยพหุองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติมีความเหมาะสม เนื่องจากมีงานวิจัยมาสนับสนุนและเป็นไปตามหลักสถิติ ๒) ด้านความเป็นไปได้ องค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ทั้งนี้ ให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนกลับทั้งด้านผลผลิต ด้านผลลัพธ์และผลกระทบหลังจากดำเนินการใช้รูปแบบแล้ว ๓) ความเป็นประโยชน์ องค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติมีความเป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาให้เป็นสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน และควรอธิบายถึงขั้นตอนการนำไปใช้เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาในประเทศต่อไป ๔) ความถูกต้องครอบคลุม องค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติมีความถูกต้องครอบคลุม สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยของนักวิชาการและตามหลักสถิติ และมีข้อสังเกตเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวแปรกับองค์ประกอบ ทั้งนี้ เนื่องจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลทางการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อสร้างเครื่องมือวิจัยนั้นมีความครอบคลุม แต่ตัวแปรดังกล่าวถูกสกัดออกด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

๓. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓.๑ ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความเหมาะสม กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า รูปแบบการ

บริหารงานวิชาการสถานศึกษาดั้งแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = .53)

๓.๒ ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาดั้งแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความเป็นไปได้ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาดั้งแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = .49)

๓.๓ ผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาดั้งแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความเป็นประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาดั้งแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = .39)

๓.๔ ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาดั้งแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความถูกต้องครอบคลุม กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาดั้งแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความถูกต้องครอบคลุม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = .36)

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

๑. บทสรุป

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาดั้งแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการ ๓ ขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย แยกเป็น ๓ ประเด็น ดังต่อไปนี้

๑.๑ การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามสถานศึกษาดั้งแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามสถานศึกษาดั้งแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ๗ องค์ประกอบ คือ ๑) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ๒) การวางแผนการจัดการศึกษา ๓) การบริหารจัดการศึกษา ๔) การสร้างงานวิจัย ๕) การแนะแนวการศึกษา ๖) การนิเทศการศึกษา และ ๗) การวัดผลและประเมินผล ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เป็นการบริหารงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งและต้องให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก ดังนั้น กระบวนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจึงต้องสัมพันธ์กับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งในปัจจุบันที่เป็นยุคโลกาภิวัตน์และมีการแข่งขันทางเศรษฐกิจสูงนี้ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ถือเป็นสถานศึกษาของรัฐที่ตั้งอยู่ทั่วประเทศไทย สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจึงต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย จึงจำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อผลิตนักเรียนให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพตามความคาดหวังของผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คัมภีร์ สุดแท้^๕ ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก มี ๒ องค์ประกอบหลัก ๑๗ องค์ประกอบย่อย และพบว่า โรงเรียนดำเนินการขั้นตอนในรูปแบบอย่างครอบคลุม ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และนำผลการประเมินไปใช้ ทำให้การบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กเป็นไปอย่างเป็นระบบ ช่วยแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพมาก

เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า

๑. องค์ประกอบที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ ๑ ประกอบด้วยตัวแปร ๑๕ ตัวแปร ซึ่งอธิบายได้ว่า หมายถึง การที่ทุกฝ่ายทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมวางแผน กำหนดนโยบาย ดำเนินการตรวจสอบ ส่งเสริม พัฒนา ช่วยแก้ไข ปรับปรุง สนับสนุน ส่งเสริมเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาในทุกด้าน องค์ประกอบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บรูซ^๖ ได้วิจัยเรื่อง บทบาทของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน โดยพบว่า ความคาดหวังของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนที่จะมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนสำหรับความคาดหวังของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษานั้น จากการวิจัยพบว่า ครูใหญ่คาดหวังที่จะให้ผู้ปกครองของนักเรียนได้มีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับการเรียนรู้ การอบรมสั่งสอนเด็กให้มากยิ่งขึ้น ให้การทำงานมีความคาบเกี่ยวกับโรงเรียนชุมชนและต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของเด็กด้วย ครูใหญ่มีความเห็นว่า การสื่อความหมายระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีอุปสรรคอยู่อย่างหนึ่งคือ การที่ทำให้ความหมายของสิ่งใดสิ่งหนึ่งถูกเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อันเนื่องมาจากการถ่ายทอดข่าวหรือการส่งข่าวเกิดความผิดพลาด

๒. องค์ประกอบที่วางแผนการจัดการศึกษา เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ ๒ ประกอบด้วยตัวแปร ๑๑ ตัวแปร ซึ่งอธิบายได้ว่า หมายถึง การกำหนดแนวทางร่วมกับบุคลากร

^๕ คัมภีร์ สุดแท้, การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๓).

^๖ Bruce, E. L. The Role of the Elementary Principal in School Community Relation, *Dissertation Abstracts International*. (1972), p. 11.

ทุกฝ่าย เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับรู้ทิศทางและเป้าหมาย ได้ร่วมกันคิดพิจารณาตัดสินใจในการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาผู้เรียน การวางแผนจะช่วยให้มองเห็นแนวทางในการดำเนินงานและความสำเร็จในอนาคต องค์ประกอบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วชิร เทพพุทธานกูร^๗ ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยพบว่า สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส คือ นโยบายการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกระทรวงศึกษาธิการทำให้ บุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบและครูมีคุณภาพมากขึ้น ส่งผลต่อการบริหารงานของกระทรวงศึกษาธิการทำให้บุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ และครูมีคุณภาพมากขึ้นส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ส่วนสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นภาวะคุกคาม คือ นโยบายลดอัตรากำลังคนในภาครัฐและมาตรการจูงใจให้ครูออกก่อนเกษียณอายุราชการ ทำให้ภาพรวมของโรงเรียนขาดแคลนครูในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สำหรับสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดอ่อน คือ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

๓. องค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษา เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ ๓ ประกอบด้วยตัวแปร ๑๐ ตัวแปร ซึ่งอธิบายได้ว่า หมายถึง การดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานใดๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนหรือสิ่งของ โดยครอบคลุมเรื่องต่างๆ เช่น คน เงิน วัสดุสิ่งของ และการจัดการมาประกอบตามกระบวนการบริหาร ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศศกร ไชยคำหาญ^๘ ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพบว่า ๑) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ๙ ปัจจัย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โครงสร้างที่เหมาะสมขององค์การ, การคิดอย่างเป็นระบบ, กลยุทธ์ขององค์การ, วัฒนธรรมการเรียนรู้ในองค์การ, การพัฒนาบุคลากร, การทำงานเป็นทีม, การมีวิสัยทัศน์ร่วม, การสร้างบรรยากาศในองค์การ, และการสร้างและถ่ายโอนความรู้ ๒) ระดับของการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก ๓) ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์ของรูปแบบจำลองสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

^๗ วชิร เทพพุทธานกูร, การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา. *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต* (ภาควิทยานิพนธ์นโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

^๘ ศศกร ไชยคำหาญ, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต* (สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๐).

๔. องค์ประกอบการสร้างงานวิจัย เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ ๔ ประกอบด้วยตัวแปร ๗ ตัวแปร ซึ่งอธิบายได้ว่า หมายถึง กระบวนการศึกษาเพื่อค้นคว้าหาข้อเท็จจริงหรือคำตอบของปัญหา ด้วยวิธีการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลหรือทำการทดลองอย่างมีระบบ เพื่อให้ได้ผลของการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อีรพงษ์ สารแสน^๙ ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยการส่งเสริมการวิจัยที่มีประสิทธิภาพในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา โดยพบว่า ๑) ปัจจัยด้านหน่วยงาน มีแรงจูงใจในการทำวิจัยและได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ๒) ปัจจัยด้านบุคลากร ครูมีทัศนคติทางบวกต่อการวิจัยและมีการศึกษาอบรมอย่างสม่ำเสมอ ๓) ปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร ผู้บริหารมองเห็นความสำคัญของการวิจัย ยอมส่งผลให้ครูผู้สอนเกิดความตระหนักในการทำวิจัยแล้วนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียน ๔) ปัจจัยด้านอื่นๆ ซึ่งทำให้ครูและหน่วยงานทางการศึกษาตระหนักในการใช้กระบวนการวิจัยในการทำงานมากยิ่งขึ้น อาจจะเนื่องจากสังคมและวัฒนธรรมของวงการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลง

๕. องค์ประกอบการแนะแนวการศึกษา เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ ๕ ประกอบด้วยตัวแปร ๘ ตัวแปร ซึ่งอธิบายได้ว่า หมายถึง กระบวนการที่มุ่งสร้างเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพ ค้นพบความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาศักยภาพของตน มีทักษะการดำเนินชีวิต มีวุฒิทางอารมณ์ ศีลธรรมและจริยธรรม รู้จักพัฒนาตนสู่โลกอาชีพและการมีงานทำรวมทั้งการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข องค์ประกอบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อีระพร आयวัฒน์^{๑๐} ได้วิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก โดยพบว่า การแนะแนวการศึกษาเป็นกระบวนการที่ครูให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียนทั้งในด้านเกี่ยวกับการศึกษาการอาชีพและด้านพฤติกรรมส่วนบุคคล ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถเลือกแนวทางการศึกษา ปรับปรุงพฤติกรรมของตนได้อย่างเหมาะสมกับความถนัดและความสามารถทางสติปัญญาของตน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันความล้มเหลวหรือข้อผิดพลาดในการเรียนของนักเรียน

๖. องค์ประกอบการนิเทศการศึกษา เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ ๖ ประกอบด้วยตัวแปร ๖ ตัวแปร ซึ่งอธิบายได้ว่า หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศกับครูผู้สอนเพื่อช่วยเหลือ ให้คำแนะนำในกิจกรรมการเรียนการสอนและปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้

^๙ อีรพงษ์ สารแสน, ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยการส่งเสริมการวิจัยที่มีประสิทธิภาพในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๔).

^{๑๐} อีระพร आयวัฒน์, แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๒).

รวมถึงส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู องค์กรประกอบนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ^{๑๑} ที่ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริมให้เกิดการปรับปรุงการสอนเพื่อพัฒนา นักเรียนให้เต็ม

๗. องค์กรประกอบการวัดผลและประเมินผล เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ ๗ ประกอบด้วยตัวแปร ๖ ตัวแปร ซึ่งอธิบายได้ว่า หมายถึง กระบวนการที่เป็นตัวบ่งชี้ว่านักเรียนที่ได้ผ่านกระบวนการเรียนการสอนแล้ว มีความรู้มากน้อยเพียงใดเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ จำเป็นต้องกำหนดการวัดผลและประเมินผลการเรียนให้ชัดเจน จัดหาเครื่องมือในการประเมินให้เพียงพอและให้มีคุณภาพเหมาะสม องค์กรประกอบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ โชติมา หนูพริก^{๑๒} ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบประเมินการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยพบว่า ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นว่ระบบประเมินการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความสมเหตุสมผล และความถูกต้องแม่นยำ ช่วยให้ครูมีการปรับปรุงกระบวนการวัดและประเมินผลให้มีความชัดเจน เป็นที่ยอมรับและสามารถใช้ประเมินได้อย่างยุติธรรม และช่วยให้ครู นักเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองได้ตรงตามเป้าหมาย

๑.๒ การสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาดั้งแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากข้อค้นพบซึ่งพิจารณาในภาพรวม พบว่า เป้าหมายปลายทางของทุกองค์ประกอบจะเป็นไปเพื่อการนิเทศการศึกษาและการวัดผลและประเมินผล ทั้งนี้ เป้าหมายในการพัฒนาเด็กไทยให้มีศักยภาพและคุณลักษณะที่จะดำรงชีวิตในประชาคมอาเซียนได้อย่างมีความสุข หน่วยงานด้านการศึกษาทุกระดับตลอดจนทุกภาคส่วนในสังคมจะต้องร่วมมือกัน ส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล เพื่อให้เด็กไทยได้พัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความสำเร็จด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา แต่ยังมีอีกหลายรูปแบบที่แต่ละสถานศึกษามีสภาพทั้งคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพยายามค้นหาปัจจัยเหล่านั้นโดยสามารถศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยของการบริหารการศึกษา วิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพของประเทศที่ได้รับการยอมรับว่าระบบการศึกษามีคุณภาพ โดยเฉพาะระบบการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพของประเทศกลุ่มประชาคมอาเซียนที่ได้รับการจัดอันดับว่ามีคุณภาพสูงกว่าประเทศไทย เช่น ประเทศสิงคโปร์

^{๑๑}ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ, การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ. (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๒).

^{๑๒}โชติมา หนูพริก, การพัฒนาระบบประเมินการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๓).

๑.๓ ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยใช้แบบประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน ๙ คน ในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องครอบคลุม พบว่า ผลการประเมินรูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ รูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ๗ องค์ประกอบ มีความชัดเจน เพราะมีตัวแปรต้นตัวแปรตามที่เกี่ยวข้องกัน เข้าใจได้โดยง่ายและง่ายต่อการปฏิบัติ เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความถูกต้องครอบคลุม นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญยังได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การนิเทศการศึกษาและการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาความรู้และเสริมสร้างความเป็นพลเมืองอาเซียนและเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ให้มีความเป็นมืออาชีพโดยต้องเตรียมผู้เรียนเกี่ยวกับทักษะทางด้านภาษา ไม่ว่าจะเป็นภาษาอังกฤษที่ใช้เป็นภาษาติดต่อระหว่างประชาคมอาเซียนแล้ว ยังต้องเรียนรู้ภาษาของกลุ่มอาเซียนเป็นภาษาที่สามในเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารอีกทางหนึ่ง อันจะเป็นพลังการขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนในทุกพื้นที่ อีกทั้งเป็นการวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมการในการผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมืองปาย รัฐสรวงกิจ^{๑๑} ได้วิจัยเรื่อง ความพร้อมและแนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖ จากการวิจัยพบว่า ควรมีการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ความรู้ความสามารถของบุคลากรและเจตคติของบุคลากร รวมถึงสภาพการปฏิบัติงานจริงเพื่อความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา โดยมีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องบริหารจัดการและจัดการเพื่อความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

๒. ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยสรุปข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการดังนี้ ๑) การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้น

^{๑๑} เมืองปาย รัฐสรวงกิจ, ความพร้อมและแนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๕).

พื้นฐาน สภาพการณ์มีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายด้านยังมีบางด้านที่มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับกลาง จึงเป็นบทบาทหน้าที่สำคัญของการบริหารสถานศึกษาที่ต้องปฏิบัติงานในทุกด้านให้ครบถ้วน สมบูรณ์ ๒) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาดั้งแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามผู้บริหารสถานศึกษา ควรศึกษาการบริหารงานของสถานศึกษาทั้งระบบ ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานสถานศึกษาดั้งแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ ควรศึกษากลยุทธ์การบริหารงานสถานศึกษาดั้งแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระบบ เพื่อเป็นคู่มือหรือแนวทางดำเนินงานในการพัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย และ ๓) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีสภาพการบริหารจัดการน้อย ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาดั้งแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และยังพบอีกว่า ข้อที่มีการบริหารจัดการน้อยที่สุด คือ ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในต่างประเทศ ซึ่งผู้บริหารต้องตระหนักและให้ความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำมาพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนอย่างมีคุณภาพ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. การขับเคลื่อนการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. ๒๕๕๕.
-แผนยุทธศาสตร์อาเซียนด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ “เสริมสร้างความเข้าใจใฝ่รู้ภาษา มุ่งพัฒนาสัมพันธ ู้เท่าทันเทคโนโลยี สานสามัคคีอาเซียน” (พ.ศ. ๒๕๕๘ – พ.ศ. ๒๕๖๒). สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : บริษัทอัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). ๒๕๕๘.
- คัมภีร์ สุดแท้. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. การบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๓.

โชติมา หนูพริก. การพัฒนาระบบประเมินการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ ๑. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๓.

ธเนศ เตชะเสน. ทุณมุษย์ในทางเศรษฐศาสตร์เชิงพุทธ. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิร ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒**. (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๙) : ๑๒๑.

ธีรพงษ์ สารแสน. ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยการส่งเสริมการวิจัยที่มีประสิทธิภาพในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**. การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๔.

ธีระพร อายุวัฒน์. แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**. สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๒.

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. **การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๒.

เมืองปาย รุ่งสรรพกิจ. ความพร้อมและแนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนราชวินิต บางแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖. **วิทยานิพนธ์ปริญญาโท** **มหาบัณฑิต**. สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๕.

วัชรวิ เทพพุทธางกูร. การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา. **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต**. ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

ศศกร ไชยคำหาญ. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๐.

อำนวย เดชชัยศรี และสุทธิพงษ์ ศรีวิชัย. ทักษะการบริหารมนุษย์สัมพันธ์ตามแนวพุทธ. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิร ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑** (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๐) : ๕๔.

Bruce, E. L.. The Role of the Elementary Principal in School Community Relation, **Dissertation Abstracts International**. (1972) : 11.